

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Helyben házhoz hordva: Vidékre postán szállítva.
 Egész évre 36 korona Egész évre 40 korona
 Negyedévre 9 korona Negyedévre 10 korona
 Egyes szám ára 16 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon: 2-63.
 A szerkesztőség kéziratok visszajelentése és hirdetések elbírálása nem vállalkozik. Kiadóhatálya mintázatoké.

Az angol kormány megkapta Bulgária fegyverszüneti kérelmét.

Koronatanács Londonban.

Budapest, szeptember 28. (Saját tudósítónktól.) A Reuter-ügynökség jelenti Londonból: Az angol kormány megkapta Bulgária fegyverszünetet kérő okiratát.

Hangsúlyozzák, hogy Bulgáriának csak tanácskozás után adhatnak választ a szövetségesek, amely válasz előtt semmiféle nyilatkozatot nem tesznek ebben az ügyben.

Zürich, szeptember 28. A Morning Zeitung jelenti Londonból: Az angol király elnöklésével fontos koronatanács volt.

Az új balkáni front.

A bulgáriai események a közönséget meglepték; váratlanul zuhant közénk ez a bomba, mely a bolgár hadsereg eddigi hírnevét meglehetősen megtépázta.

A részben zavaros, részben egymásnak ellentmondó hírek közül annyi valószínűnek látszik, hogy a bolgár hadsereg morális erejét aláásták, mielőtt az ellenség offenzívája megkezdődött. Már akkor lehetett ettől tartani, mikor az erőkezű Radoszlavov miniszterelnök megbukott és helyette az entente barát Malinov került. Malinovnak szinte kapóra jött az ellenség támadása, hogy azonnal békét kérjen — Bulgária esküdt ellenségeitől.

Hogy ez a békekérés nem az egész bolgár nép óhaja, azt több hír megerősíti. Különösen rávall azonban az a körülmény, hogy a bolgár-török háborúk győzelmes fővezérének, Szavov tábornokot Szófiába hívták. Szavov közbelépése és a magyar, német és osztrák segítség megérkezése sokat fordíthat az eseményeken.

De vegyük a legrosszabb esetet, még pedig azt, hogy most és a jövőben nem számíthatunk a bolgár hadseregre.

Az entente macedóniai haderejét körülbelül tizenkét-tizenöt hadosztályra lehet becsülni, kereken százötvenezer emberre. Ennyi embert a monarchia és Németország kétségtelenül könnyen tud a bolgár frontra vetni, anélkül, hogy más feladatokat veszélyeztetnének.

Csapataink, amint látszik, már utban vannak s még idejekorán foglalhatják el a számukra előre megállapított vonalat.

Hogy a hadműveletet offenzív vagy defenzív értelemben fogják-e keresztülvinni, azt ma még nem tudhatjuk, anynyi bizonyos, hogy a német és magyar-osztrák hadvezetőség gyorsan és energikusan lép fel, úgy, hogy nyugalommal tekinthetünk a délkeleti front eseményei elé. A katonai vonatok már utban vannak.

Savov tábornok nyilatkozata.

Budapest, szept. 28. (Saját tudósítónktól.) Savov tábornok, a volt bolgár főparancsnok a Magyar Hírlap tudósítójának a következő intervjút adta:

Politikailag nem olyan kétségbeesítő a helyzet Bulgáriában. Ugy a fronton, mint az országban bizonyos nehézségek mutatkoztak s csak ennek köszönheti az ellenség, hogy Macedóniában előrenyomulhatott. Ezen nehézségek átmeneti jellegűeknek tekintendők, amelyek már a legközelebbi időben azon intézkedések folytán, melyet a bolgár hadsereg megerősítésére a szövetségesek legfőbb hadvezetősége megtett, nyomtalanul megszűnnek. E beérkező erősítések mindent helyre fognak hozni és rend lesz ismét Bulgáriában.

A déli front nem egy speciális bolgár front, hanem a szövetségesek közös frontja. Teljes bizalmam van aziránt, hogy az ellenség időleges sikereit a szövetségesek segítségével ellensúlyozhatjuk, csak meg kell őriznünk nyugalomunkat.

Ami a békét illeti, azt a szövetségesek rövid idő alatt elérik s addig meg kell hoznunk minden áldozatot.

Azt az időt, azt a pillanatot nyugalommal be kell várni, amely olyan békét hozhat számunkra, amely területünket, jogainkat, életünket meg fogja óvni. Azt hiszem, nem csalódom, ha kijelentem, hogy ez a pillanat már nincsen olyan nagy messzeségben, hogy hamarosan el ne érhetnénk, addig azonban további áldozatokat kell hozni. Türelmet kell ránk parancsolni, bizalommal kell a jövőbe tekinteni!

Hindenburg és Ludendorff Berlinbe érkezett.

Berlin, szept. 28.

Hindenburg és Ludendorff tegnap reggel a nagy főhadiszállásról Berlinbe érkezett. — Mára várják ide Vilmos császárt is, hogy a vezető személyiségekkel megbeszélje a helyzetet. Valószínű, hogy a legközelebbi napokban a trónörökös is a német fővárosba érkezik.

Romániát illetőleg aggodalomra nincs ok.

Bécs, szept. 28.

A bolgár eseményekkel kapcsolatban mindenféle híresztelések keltek szárnyra, hogy az új helyzet Románia magatartására is kihatással lesz és hogy Romániának megszállva nem tartott részében az ententebarát agitáció most majd szabadabban fog mozogni. Illetékes helyen érdeklődtünk a Romániából érkező hírek iránt és azt a felvilágosítást adták, hogy Romániát illetőleg semmi aggodalomra nincsen ok.

A bolgár ügyrökök az entente előszobákban.

Genf, szeptember 27.

A párisi lapok a legnagyobb elragadtatás hangján tárgyalják a macedóniai híreket és már arról álmodoznak, hogy a szövetségesek elárastják egész Bulgariát. Egyes lapok megsemmisítő háborút hirdetnek.

Rendkívül érdekes az Echo de Parisnak a macedóniai offenzíva előzményeiről írott cikke.

— Ezt az offenzívát — írja a párisi lap — a júliusi versaillesi haditanácsban határozták el. Hogy a határozatot annál nyomósabbá tegyék, Guillaumat tábornok, a macedóniai szövetséges haderők főparancsnoka személyesen járt Londonban és Rómában. Voltak olyanok is, a kik az offenzívát ellenítették és a következőképp okoskodtak: „Ütött a tárgyalások órája. Tegyük ajánla-

tot Bulgáriának és elszakíthatjuk Németországtól. A szerb, görög és macedón területek jelentéktelen részeinek odaadásával léprecsalhatjuk Bulgáriát." Ez a csoport még magát Konstantinápolyt is hajlandó lett volna Bulgáriának adni ezért cserélték ki Radoszlavot Malinevval, ezért hemzsegtek ügynökeik a mi előszobáinkban, Ezek az ügynökök már arról beszéltek, hogy a bolgár katonát a conaughti hercegnek adták.

Fráter Barnabás alispán a tengerikontingens leszállásaért.

Kiutalta a két hónapi fejadagot. Tisza az alispánhoz.

Fráter Barnabás alispánról nem lehet mondani, hogy nem viseli szívén a vármegye lakosságának ügyét, de amit a közéletmezés lankadatlan intézése körül végez, az olyan teljesítmény, amely megérdemli, hogy külön megemlékezzünk az ő fáradozásairól, utazásairól s a miniszterekkel folytatott tárgyalásairól. A vármegye alispánja nem sajnálja a fáradságot, ha a megye lakosságának érdekében szó, egy ugrás neki Budapest, mindegy neki az utazás sok kellemetlensége, a sok izgalom, tárgyalás, a fő az, hogy illetékes helyen értesüljenek közvetlenül, az ő előadásából s nem akták útján a vármegye álláspontjáról.

Tegnap érkezett haza az alispán Budapestről, ahol Windischgrätz Lajos herceg közéletmezési miniszternél volt Elek Móric előadó kíséretében.

Fráter Barnabás alispán kifejtette a miniszter előtt, hogy a vármegyére kiszabott 5500 vagon tengerikontingens nagy és sok, ennyi csöves tengerit a vármegye aligha tud beszállítani.

A miniszter statisztikai adatokra hivatkozott, miket saját közegei szerkesztettek a megye meghallgatása nélkül s ragaszkodott a kontingens beszállításhoz. Az alispán újból hangsúlyozta, hogy a kívánság lehetetlen feladat elé állítja a megyét, a miniszter azonban nem engedett, hanem erélyes eljárásra kérte fel az alispánt s kijelentette, hogy ha a 4500 vagon tengerit a vármegye nem szállítja be, a katonasággal rekviráltat.

Az alispán hazajövet értesült arról a félreértésről, amelyet a megye községeinek ellátatlan lakossága táplál, hogy t. i. nem kapja meg a beszerzett s elraktározott gabonát. Sokan Tisza István grófhhoz is fordultak ez ügyben, aki telefonon intézett kérdést az alispánhoz. Fráter Barnabás alispán kijelentette, hogy a félreértés eloszlatása végett rendeletet adott ki a főszoigabiróknak s október elsején mindenki megkapja pár hónapra járó fejadagját a bevásárolt gabonából. A többi azután következik, addig a gabona raktáron marad. A válasz kielégítette Tisza István grófot.

Haltenberger Vilmos
kelmefestő és vegytisztító gyárának
második számú felvételi üzlete,
Szent László-tér, Dell'ortó cég mellett.
Vállal minden szakmájába tartozó munkát, elsőrendű kivitelben, mérsékelt áron.

Bezárják az összes iskolákat.

Több ezer spanyol-náthás beteg van Nagyváradon.

Lapunk tegnapi számában felhívtuk a hatóság figyelmét a városunkban minderrésben fellépő spanyol nátha járványra, s kértük az iskolák bezárását.

Dr Mayer László városi főorvos tegnap előterjesztést tett a polgármesterhez, hogy a járvány terjedésének meggátlása végett az összes iskolák bezárását rendelje el.

Rimler Károly polgármester, tekintettel arra, hogy már több ezer beteg van a város területén s az iskolák, ahol a gyermekek tömegesen jelennek meg, tápot ad a járványterjedésére, tegnap az összes iskolák bezárását rendelte el, még pedig szeptember 30-tól október 13-ig.

Erre vonatkozólag még tegnap a következő végzést bocsátotta ki a polgármester az összes iskolaigazgatókhoz:

Az 1876-ik évi XIV. t. c. 33. és 34. §-aiban, valamint az ugyanezen t. cikk 157. §-ának e) pontjában megállapított jogomnál fogva a t. főorvos előterjesztése alapján, tekintettel azon körülményre, hogy Nagyvárad város területén az influenza megbetegedések több ezerre tehetőek, tekintettel továbbá az iskolákban is előfordult igen nagy számu

megbetegedésekre, a város területén levő összes állami, községi és felekezeti elemi és polgári népiskolákat és ovodákat, a kir. jogakadémia és papnövelde kivételével, f. évi szeptember hó 30-ától október hó 13-áig bezárólag bezárni rendelem.

Ugyancsak elrendelem, hogy Nagyvárad város területén levő főgymn. és főreáliskola, valamint a leánygymnasium, a róm. kath. tanító és a róm. kath. és ref. tanítóképződék az alsó és felső kereskedelmi iskola és iparos tanonciskolának is folyó évi szeptember hó 30-ától október 13-ig leendő bezárását.

Ezen határidőben egyben benne foglaltatik az okt. 7, 8. és 9-re engedélyezett szüreti szünet is.

Miről dr Mayer László t. főorvos a r. kapitányi hivatal, Vasady Lajos kir. tanfelügyelő, a közs. iskolaszék, az összes vallás felekezetek lelkesi hivatala, prem. főgymnasium a főreáliskola, a leánygymnasium, a róm. kath. tanító, a róm. kath. és ref. tanítóképző intézet igazgatói, a felső keresk. és iparos tanonciskola igazgatói értesítettek.

Nagyvárad, 1918. szept. 28.

Rimler Károly sk.
polgármester.

Ma Ujságírónap.

**

Gardenparty
és hangverseny.

Zsolt Béla vezetésével az Ujságírónap Eleven Ujságjának főpróbája, a kedves leány sereg előadásában a tréfás békeszám minden sora életre kelt, finomságot, színt, izt, zamatot kapott. Ki hitte volna, mikor Zsolt Béla ötletét elmondotta az ujságírásról, aki álmában békeszámát csinálja meg lapjának, hogy mára a béke olyan aktuálissá lesz? Az ujságíró jó időjós, finom idegrendszere megérzi a jövődőt s tréfába önti. Az az ügybuzgóság, kollegiális szeretet, amellyel Zsolt Béla ezt a mulatságot rendezte, ma termi meg gyümölcsseit. Érett vagy fanyar lesz-e a termés, nem tudjuk, csak a műsört nézzük, ahol Dömötör Ilona váltakozik Tamás Alfréddel, a sokat ígérő baritonnal, a csupa jókedv Szigeti Jenő, a kiváló Aggházy Melindával, lesz Eleven Ujság, sok tréfa, Marton Manó remekel két blüettel, Zsolt Béla hangulatot ad „Szept. a bástyám” játékaival, Otvös nemcsak ír telefonról, gyűjt és kapacitál, hanem ötleteket ad, Dutka Ákos prológot mond, Marót Sándor betegen is egészségesebb tréfákat gyárt, mint az ugynevezett élclapokban olvashatók s végül mindannyian láthatók az Ady darabban, amely egy ujságíró „Műhely”.

Óráról órára új ötletek merülnek fel, percről percre szépül a Park-szálló kertje, Rimánóczy Béla igazgató rendeletére gyorsan szerelik a kandalábereket, széket, asztalokat helyeznek el a kertben, bent pedig Weiser Jaques készíti elő a bart, amelyben sok szép leány méri a bölét, a tokajit, pezsgőt, szilvóriumot, Rácz Nusi lesz a főnöknő

és Zimányi Andrienne a beosztott ellenőr. Sok előkelő uriaszony vállalta a bar védnökségét s 10 urileány készíti az italokat. Lesz ezenkívül bábjáték, cigányzene, persze a kabarészámok közötti szünetekben.

A mulatság 5 órakor kezdődik, a résztvevők már 4 órakor jelentkeznek a Park-szálló vendéglőjében, ahol Novomeszky Imre cukrászata talált elhelyezést. Itt a belépés a Riegler üzlet felől történik, belépőjegy ára 10 korona, több tagu családé személyenként öt korona. A Park-szálló Rákóczi-uti és Nagy Sándor utcai bejáratán keresztül a közlekedés tilos.

A művészi és nagyszabásu hangverseny este 9 órakor kezdődik a Kath Körben. A program minden száma esemény, különösen az orosz vendég Gorodinszki Szasa zongora játéka.

Itt a belépőjegy 15, 10, 8, 4 és 2 korona. A meghívott hölgyek tiszteletére hangverseny után táncmulatság.

A Színház és Művészet képes száma Huzella Ödön szerkesztésében megjelenik meg, ára 5 korona. Van benne két szavazólap: „Ki a legszebb lány Nagyváradon?” és „Ki a legutálatosabb ember Nagyváradon?”

Dömötör Hanna tegnap este Nagyváradra érkezett, Katona Béla fogadta a művésznőt.

Azzal az elterjedt hírrel szemben, hogy a katonatisztek a Park szállónak különálló kertjében, ahol a garden party lesz, nem jelenhetnek meg, a temesvári militaer commandónak a nagyvárad katonai állomásparancsnoksághoz intézett felvilágosító távirata elegendő válasz s amelyet Salomon Ernő altábornagy, a nagyváradai sajtó jóakaró barátja ma bizonyosan közöl a tisztekkel.

A teljes programot a Színház és Művészet mai száma közli. Ara 5 korona.

A különbéke ellenes párt élén a bolgár király áll.

Bulgáriában javunkra fordul a helyzet.

Budapest, szeptember 28. (Saját tudósítónktól.) A bolgár helyzetet itteni körökben már nyugodtabban itélik meg. Hadvezetőségünk beavatkozása már a legközelebbi időben éreztetni fogja hatását úgy, hogy sikerülni fog a bolgár frontot megerősíteni. Ha ez bekövetkezik, akkor politikailag is rend lesz Bulgáriában.

Megnyugtató az a körülmény is, hogy Bulgáriában az ellenzéknek, melynek élén a király áll, percről-percre nő a tábor. Ez a párt, miután elterjedt az a hír, hogy egymásután érkeznek osztrák-magyar és német divíziók, —

egyre jobban urrá lett a helyzeten. Ugyancsak fontos az is, hogy az ellenzéknek nem sikerült az elért eredmények kiszélesítése és hogy a leszorított bolgár csapatok Albániában a mi csapatainkhoz átjutottak. Ezen bolgár kötelékek most a mi parancsnokságunk alatt állanak.

Todorov tábornok mindenben a központi hatalmak pártján áll, a mi hadvezetőségünktől kér utasításokat. Radoszlav volt miniszterelnök is minden erejéből azon dolgozik, hogy a népet meggyőzze Malinov lépésének helytelenségéről.

A német csapatokkal megerősített bolgárok hősiesen harcolnak.

Budapest, szeptember 28. (Saját tudósítónktól.) Genfből jelentik: A Havas-ügynökség a francia csapatok főparancsnokságától érkező jelentésekből megerősíti azt, hogy a német csapatokkal megerősített bolgárok minden állást hősiesen védelmeznek úgy a Veles hajlásban, mint a Vardar és Doiran között folyó harcokban.

Nagyarányu intézkedések a Balkán-front megerősítésére

Budapest, szeptember 28. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: Itteni politikai körök már nem látják olyan pesszimistikusan a helyzetet, mint azt az első hírekből következtették. Noha Albániában vissza kellett vonni frontunkat, mégis remélik, hogy Nisnél erősen tarthatjuk vonalainkat, a balkán vonat továbbra is közlekedhetik s a Törökországgal való összeköttetésünk is biztosítva lesz. Nagy arányú katonai intézkedéseket terveznek a balkán-front megerősítésére.

A német nép legkomolyabb órái.

Budapest, szeptember 28. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: Vezető lapok sötét színekkel festik a bolgár események következményeit. A Lokalanzeiger vezércikkében „Komojy órák” cím alatt a következőket írja:

— Ugy látszik, hogy a német nép legkomolyabb órája ütött ebben a háboruban. Még ha van is remény arra, hogy a bolgár népnek a szövetséghez hű elemei Malinov és társain felülkerekednek, mégis számolni kell ennek ellenkezőjével. Senki sem tudja megmondani, milyen nagy a veszedelem, de gonoszság volna a helyzettel nem foglalkozni. A német népnek tiszta szemmel kell látnia.

Németország

a bolgár kormány visszalépését követeli.

Budapest, szeptember 28. (Saját tudósítónktól.) Münchenből jelentik: A Bayerische Staatszeitung azon értesülést közli, hogy Németország a bolgár kormány visszalépését fogja követelni.

Macedóniáért Konstantinápoly.

A Törökország elhatározásáról szóló hírek cáfolata.

Budapest, szeptember 28. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: Beavatott politikai körökben igen élesen és határozottan szállnak szembe azon túlzó híresztelésekkel, amelyeket Törökország küszöbön álló elhatározásával terjesztenek. Az antant által terjesztett ezen hírek őszinteségére jellemző, az angol sajtó azon híre, hogy az antant Bulgáriának a megszállott Macedóniáért cserébe Konstantinápolyt ígérte oda.

Visszavert támadások a bolgároktól átvett szakaszokon.

Budapest, szept. 28. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. (Hivatalos.)

Olasz harctér.

Az olasz harctéren nem történt említésreméltó harci cselekmény. Az albán harctéren csapataink az Ochrida tótól nyugatra egy a bolgároktól átvett védelmi szakaszokon visszavertek ellenséges támadásokat.

A vezérkar főnöke.

Az antant nagy támadó hadművelete.

Berlin, szept. 28. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér.

Rupprecht bajor trónörökös hadcsoportja és Böehn vezérezredes hadcsoportja.

Az angolok Cambrai felé és tőle délre támadnak. A franciák a Champagneban, az amerikaiak az Argonneoktól keletre folytatják támadásaikat. Részleges előretörések és részleges támadások Ypern és a Scarpe, valamint az Ailette és az Aisne között kíséretül szolgálnak az ellenség nagy támadó hadműveleteihez.

Rupprecht trónörökös és Boehm vezérezredes hadcsoportja:

Az ellenséget, amely Ypern és a Scarpe között több helyen előretört vonalaink ellen, visszautasítottuk. Az Arrasból és Peronneból Cambraiba vezető utak között és két oldalán heves tűzharc után tizenhat angol és kanadai hadosztály indult támadásra Marchir két oldalán, valamint Ripcourt és Villers Gouzlan között. Az ellenség első rohama összeomlott vonalaink előtt.

Monchyen Artois mellett az ellenség Bourlon ellen Havricourt-Flesquiers irányában tört előre. Az ütközet során sikerült neki ezeket a betörési pontokat kibővíteni és bennünket az Arras-Cambrai országúttól északra az Oisy-Verg-Hadricourt vonalig visszaszorítani. Az országúttól délre váltakozó eredményű harcok és eredményes ellentámadások után este tartottuk a Bourlon-erdő-Ripcourt vonalat. Ripcourt és Villers Gouzlan között lévo vonalaink előtt meghiúsult az ellenség minden támadása.

Epechy és Belicourt között visszavertük angol és amerikai hadosztályok erős támadásait.

A harcok befejezése után az ellenség mindenütt kiinduló állásába, Lampirenél pedig azokon túl volt visszaverve.

A német trónörökös és Gallwitz hadcsoportja.

Az Ailette és az Aisne között Vauxaillontól keletre és Jouytoi nyugatra visszautasítottuk az ellenség részleges támadásait. A Champagneban a franciák az Argonneoktól keletre az amerikaiak időnként új hadosztályok harcbavetésével folytatták erős támadásaikat. A franciák a Suippe és az Aisne között többszörösen megismélt támadásaikkal csak kis területnyereséget bírtak elérni.

Este az Auberive Sur Suippe Somme Py-tól délre a Gratuil Beaucowill Cernay erdő vonalán harcoltunk.

Az amerikaiaknak az Argonneoktól keletre folyamatban lévő támadásait az Apremont Cierges vonaltól délre megállapítottuk, Montfaucont kiűrtettük, mert bekerítés veszélye fenyegetett.

A Montfaucon át és tőle keletre előretörő támadások új vonalaink előtt meghiusultak. — A franciák és amerikaiak tegnap ismét a legsúlyosabb veszteségeket szenvedték.

Tegnap lelőttünk harminchárom ellenséges repülőgépet. Rumaj hadnagy 45 ik, Lörzer főhadnagy negyvenegyik és Baeumer hadnagy harmincötödik légi győzelmét aratta.

Ludendorff, első főszállásmester.

Egy főispán a titkos jelentésekről.

Makay Márton dr. bűnperében az esküdt-bíróság kihallgatta Popovits Viktor dr. t. főszolgabíró, aki elmondta, hogy a kávéházban hallotta a csendőrség előtt lefolyt jelenetet, de ő ezen nem nevetett.

— Nem is mondta, hogy „na, megjárta a Marci?”

— Nem.

Szóltóssy Gyula elnök ezután felolvastatta az adatokat, majd Ambrus Sándor nyugalmazott főispánt hallgatták ki.

Vádolt. Nem figyeltek meg engem s általában titkos jelentések mentek fel rólam a miniszteriumhoz?

Tanu: Ilyen nem történt, titkos jelentésekkel én nem foglalkoztam, nem is kívántak ilyent a vádlottól.

A szeghalmi községi gazda vallotta ezután, hogy a fuvar községi kezelésben olcsóbb volt, mint vállalatban.

Nesztor József dr. ügyész és Makay Márton dr. vádolt a kérdések szövegezéséhez adtak be indítványokat a bíróság a kérdéseket megszóvegezte.

Perbeszédék hétfőn délelőtt lesznek s a verdikt délre várható.

Az utolsó lopás az uszodában.

Szezonvég 1918-ban.

Az uszodában, amelynek oldalait már szétbontották, viszont a környék csibészei bűnösen szerezett pénzüik révén oda betolakodtak vagy egyszerűen besurrantak, nagy lopás történt. Schreyer Jenő nagybirtokos fürödni ment az uszodába s az egyes biztonsági szekrénybe tett 1000 koronát, 3 briliáns gyűrűt s 800 koronát érő ezüst cigarettatárcáját tartalmazó csomagot.

— Hogy tehetted oda? — kérdezte tőle Bartha Béla dr. kapitány, akinek ezt Schreyer elbeszélte.

— Hónapok óta járok ide, — felelte Schreder s még sohasem vesztett el semmit.

Erre felnyult a szekrényhez, kinyitotta s nem talált mást, mint a briliáns gyűrűket. A többi egy csibész, álkulcsal kinyitva a biztonsági szekrényt, kivette s elvitte.

— Na látod, mondta Bartha dr., ennyit ér a szekrény.

Ezzel a lopással bezáródott az uszoda idei szezonja.

A nyomozást segiténé az, ha a közönség figyelne, milyen pénzt kap. Erősen parfümözött pénz a károsulté s átadóját kérdőre kell vonni.

Iván kozák bejött a városba.

Legendás alakká lett a berekböszörményi rablógyilkosság kieszelője, értelmi szerzője, végrehajtója, akinek tervét három szegény orosz buta paraszt életével fizette meg. A hirhedt Iván kozák eltűnt, csak emléke marad meg a felserdülő nemzedék gondolkodásában, amely nem fog emlékezni a jókra és nemeslelkűekre, de az, hogy egyszer hármaskasztás volt Nagyváradon, mindig *recente memoria* lesz.

Iván kozák azonban sokáig nem ment tovább a város határánál. Egészen bizonyos volt, hogy Bodnár János könyvtárőrnél a szőlőben azért keresett munkát, hogy ott alkalmas buvóhely után nézhessen, ha majd a gyilkosságot, ezt vagy egy másikat, végrehajtotta.

Duvad volt ez a rettenetes kozák, agyában kieszelte, elhatározta, hogy irgalmatlanul, könyörtelenül leszur egy embert, akitől pénzt rabol, hogy hazamehessen, hazaszökhesse Oroszországba. Mindenki halálra jelölt volt, aki vele érintkezett, ő leselkedett, kutatott, mérlegelt, rombolt, pokoli tüztől égő agyának förtelmes tekervényeiben, míg a berekböszörményi testvérekre esett választása.

Kiválasztotta a jövődjé rejtekhelyét s végrehajtotta a tettet. Azután valahol a Petőfi utca környékén elrejtőzött. Ott kereste több ízben a katonai rendőrség, ott volt a legtöbb razzia, de az emberi patkány meglapult, valószínűleg egy asszony rejtegette.

A katonai rendőrség végigkutatja a szőlőhegyet, annak pajtáit, borpincéit, hegyi utak odvait és barlangjait, szinleg a szaldobágyi uton is razziazott, a bankszöllő tájékán, de a vad nem ugrott ki, hűsölt rejtekében, hiszen volt pénze, 6000 korona, a véres pénz, három ember halála révén szerzte, akasztófaalatt érlelődött meg ez a gyümölcs s bizonyára, míg a pénz tartott, a nő se árulta el.

Egy reggel a katonai rendőrségen ijedt arcú leány jelent meg, Iván kozáknak ez volt a második szeretője, az első rejtegette, ez csak szerette. Egyik nyilvános mulatóban volt a leány, s jelentette, hogy az éjjel Iván kozák meglátogatta őt.

Előbb rá se ismert, egy sűrű, hosszú feketeszakállas ember szólította meg:

— Marinka!

Ő erre rá nézett, de nem ismerte meg, mire a férfi kihozta az udvarra s kezét a saját nyakára tette. Ráismert rögtön, Iván kozák nagy ádámsutkájá abnormálisan kiálló volt, ezért növesztett szakált, mert az utcán messziről meglehetett volna ismerni a kozákot, aki pénzt adott neki s közölte vele, hogy az éjjel megszökik, hazamegy. A leány reszketett az izgalomtól, alig tudta kiszáradt torkán kiadni a hangot, de megkockáztatta a kérdést:

— Tudod, Iván, hogy a három orosz felakasztották?

A férfi vállat vont s aztán haragosan mondta:

— Minek hagyták magukat?

Amint a kozák megitta a csáját, megeskette őt, hogy nem szól senkinek, mert akkor:

— Jaj neked, mondta s torkára mutatott, ujjával végighuzva rajta, azután elment. Ő kevés ideig várt, azután a katonai rendőrségre ment s ott jelentkezett Kozma Lajos dr. parancsnoknál, aki a vallomást meghallgatta s jegyzőkönyvbe vette s megkérte a leányt, hogy ha újból eljön a kozák, jelentse telefonon.

— Szereted még a kozákot, kérdezte tőle a főhadnagy.

— Már félek tőle, felelte a leány, olyan vadul és hidegen nézett rám, mintha kést döfött volna belém.

A katonai rendőrség hirtelen átkutatta a mulatót környező utcákat, azután razzia tartott a hegyen. Sehol semmi, Iván kozák eltűnt s azóta se jelentkezett, de eltűnt a leány is a mulatóból.

Ha a hadiállapot tovább tart Oroszországgal, Iván kozák nem menekülhet könnyen. De itt az orosz béke s mennek már haza orosz vendégeink, hajdani hadifoglyaink.

Pénze volt még bőven, mellette bizonyosan egy magyar szerb nő, aki beszerzett neki mindent, ruhát, orosz katonai felszerelést, a sűrű szakáll eltakarta nagy ádámsutkáját s most már bizonyos, hogy Iván kozák eljutott a határon át Oroszországba. Nem kísérté más, csak a bűntudat. A hirhedt kozák mögött *sedet atra cura* (ül a sötét gond).

Polgári leányiskolát Váradvelencének.

Dr. Löblé László törvényhatósági tagnak a törvényhatósághoz benyújtott indítványával újra napirendre került az a fontos ügy, hogy Váralját, Velencét és Csillagvárost polgári leányiskolával kell ellátni.

Ezek a városrészek majdnem felét teszik a város egész lakosságának. A város már felállította a községi polgári leányiskolákat Ujvároson is, Olasziban is, csak a legnépesebb városrésznek lánygyermekai kénytelenek 3—4 kilométert megtenni, hogy az iskolába juthassanak. De már a meglevő két községi polgári leányiskola is úgy túl van terhelve, hogy nemsokára nem kapnak helyet a más városrészeliek. Itt az ideje, hogy felállítsák ezt az iskolát a túlszűfoltóság megszüntetésére is, mely most a tanítás sikerét veszélyezteti mind a két iskolában.

Szociális és állami érdek és a kultura érdeke követeli, hogy kellő mértékben álljanak iskolák rendelkezésre azoknak a gyermekeknek, akikben megvan a tehetség és készség a továbbtanulásra.

A városnak kellő számú tanerő áll rendelkezésére már most is, amennyiben a községi polgári fiúiskolában van elég női tanerő, akik itt mint helyettesek működnek a háboru kitörése óta. Ezek a tanerők nagyszerűen beváltak, kitűnőek és mind váradiak. A városnak alkalma lesz ennek az iskolának felállításával, hogy ezeknek a tanerőknek ed-

digi kiváló működését azzal honorálja, hogy végleges állásba juttatja őket.

A motor-áram díjait felemelték.

50 vagon szén a közönség szükségletére.

Nagyváradon a villamosmű igazgatójának gondossága folytán még nem volt üzemszünet a városi villamos műnél szénhiány miatt, mint az más városokban előfordult. Most azonban nemcsak a szén horribilis ár-emelkedése, a felemelt szállítási tarifa olyan újabb súlyos terheket rónak a villamosműre, hogy újabb deficit áll elő, ha idejében nem gondoskodnak segítő módozatról. Ugyanis a két említett okból 180,000 korona többkiadás szakad a villamosműre.

Ez okból Nagyvárad város tanácsa tegnap tartott rendkívüli ülésén Rimanóczy Béla a villamosmű igazgatója, a villamos felügyelőbizottság véleménye alapján előterjesztette javaslatát, mely szerint az eddigi motorikus áram díjait emeljék és pedig a következőkép:

1. A kettős tarifás fogyasztók a nappali és a nyári fogyasztás után 4.5 fillért, este 7-8-ig pedig 9 fillért fizetnek.

2. A secundair (150 voltos) motorfogyasztók korlátlan használat mellett 5 fillért fizetnek.

3. A primair (300 voltos) motorfogyasztók korlátlan használat mellett 4 fillért fizetnek.

A városi tanács a javaslatot elfogadta s már október elsejétől az új tarifa szerint számítják az elhasznált motorikus áramot.

Rimanóczy Béla igazgató bejelentette a tanácsnak, hogy a város közönsége részére 60 vagon farkasvölgyi darabos fűtőszén rendel meg. Ha ez megérkezik, a közönség a fél egy részére el lesz látva szénnel.

A tanács tudomásul vette a bejelentést.

HIREK

* **Verzár István dr. díjat nyert.** Az orvos-gyógyszerész egyesület legutóbbi választmányi ülésén határozott a Berkovits Ferenc dr. alapítványi díj odaítélése felett. A választmány Fráter Imre egészségügyi főtanácsos javaslatára a díjat tudományos és gyakorlati működésének elismeréséül Verzár István dr. kórházi főorvosnak ítélte oda egyhangulag. Verzár dr. a díjat megköszönte s alapnak adta oda.

* **Népszövetségi mozi.** A Katholikus Népszövetség ma délután ismét mozielőadást rendez és pedig az ez alkalommal vászonra kerülő négy felvonásos dráma nagyon érdekes voltára és az eziránti nagy érdeklődésre való tekintettel ismét két előadásban, délután 4 és 6 órai kezdettel. Az előadásra kerülő darab címe: „A leher arcu férfi”, mely tele van érdekesnél érdekesebb és lebilincselően bájos jelenetekkel, amelyek gyermekek és felnőttek szívét-lelkét egyaránt kellemesen gyönyörködtetik. Beléptidíjak a régebbiek.

Szófiai hir a különbéke meghiusulásáról.

Budapest, szeptember 28. (Saját tudósítónktól.) A Magyarország jelenti: Szófiából délelőtt olyan hírek érkeztek, mely szerint nem igen kerül sor különbékére, mert az antant olyan feltételeket szab, amelyek mélyen lealázóak Bulgáriára.

Hágában lennének a béketárgyalások.

Burián kérelme a holland hormányhoz.

Budapest, szeptember 28. (Saját tudósítónktól.) Hágából jelentik: Az osztrák-magyar ügyvivő kormánya megbízásából a holland külügyminiszterrel közölte, hogy Ausztria-Magyarország igen szívesen látná, ha Őfelsége a királyné székesfővárosát bocsátaná rendelkezésre azon tárgyalások megtartására, amelyek az osztrák-magyar kormány békejegyzékével esetleg megindulhatnak.

E lépésre a külügyminiszter azt válaszolta, hogy Őfelsége a királyné mindenkor boldognak érezné magát, ha fővárosát rendelkezésre bocsáthatná azon tárgyalásoknak, amelyeket mindkét hadviselő csoport ott kívánna megtartatni.

* Az újságírónap rendezősege felkéri a szereplőket, hogy ma fél 12 órakor a Bazárkertben tartandó próbán megjelenjen szíveskedjenek.

* **Veni Sancte a papneveldeben.** A nagyváradai I. szert. papneveldeben ma, vasárnap tartják meg az évnnyitó ünnepélyt és a Veni Sanctet. A székesegyházban ünnepélyes szentmisét dr. Vucskics Gyula prépost kanonok, papneveldei igazgató tartja.

A szentmise alatt a székesegyházi ének- és zenekar a következő egyházzenei műveket adja elő:

Gruber: Veni Sancte.

Resch: Missa Solemnis in D moll.

Resch: Benedicite Dominum. (Graduale.)

Resch: Ssetit Angelus. (Offertorium.)

Szentmise végén: Népének Szent Mihályról vegyes karra alkalmazva.

* **A miniszter jóváhagyta a lakás-rekvirálásokat.** Jóváhagyva megérkeztek a belügyminisztertől a nagyváradai lakáshivatal és lakbérleti bizottság által hozott határozatok. A legérdekesebb ezek között a Schön Lipót esete. Ugyanis Schön Lipót nagyváradai pék Magyar utca 1. számú házábanál egy 3 szobából álló lakás egyik szobáját eirekvirálták Felmann Józsefné részére. Míg a dolgot huzódott s az ügy fenjárt a miniszteriumban, Schön Lipót a három szobát egy lakássá alakította át, még pedig olyan fényűzéssel és kényelemmel, mint egy hadi milliomos és szépen beköltözött a lakásba. — Most aztán vissza kell állítani legalább egy szobát Felmanné részére.

* **Sajtóhölgybizottság** hétfőn, e hó 30-án délután 5 órakor a Kath. Kör választmányi termében tartja rendes havi ülését.

* **Új részvénytársaság.** A Polgári Takarékpénztár r. t. égisze alatt tegnap alakult meg a „Magyar Erdőipar Részvénytársaság” egy millió korona teljesen befizetett alaptőkével. A társaság célja erdőkitermelés és általában erdőgazdaság folytatása: faanyagok iparszerű feldolgozása, fakereskedés és a faipar körébe tartozó üzletek lebonyolítása. A társaság igazgatósági tagjaiként megválasztottak: Hönig Sámuel igazgató, Faragó Vilmos ügyv. igazgató, Róna Richárd Budapest és Révész Béla a Polgári Takarékpénztár vezérigazgatója elnök. Felügyelőbizottsági tagok: Dr. Lázár Aurél ügyvéd, Pogány Andor Budapest, Erdélyi Ferenc Arad, Waldmann Ödön cégvezető. Jogtanácsos: dr. Gerő Gusztáv.

* **A főispán itthon.** Malatinszky Lajos főispán leányával ma este érkezik Nagyváradra Zalából.

* **Hivatalos pártfogói tanfolyam.** — Nagyváradon a szociális élet nagyon fellendült. Ezen a téren a hölgyek lelkesedtek, működtek s alkottak. Az e téren működő hölgyek bizonyos tekintetben megkapták az előkészületet, hogy rálépjének a legnemesebb s legtovisebb utra: megmenteni a társadalom fiatalok, züllésnek induló tagjait. Erre az utra csak azok lépnek rá, akiknek van nagy hitük a nevelésben, akik a meghasonlott fiatal lelkekbe harmoniát tudnak vinni. Ha valakinek, úgy a különböző szociális, karitativ, hitbuzgalmi egyesületekben működő hölgyeknek és uraknak kell megérteni a hivatalos pártfogói tanfolyamot. A hivatalos pártfogói tanfolyam előkészítése már egy éve van folyamatban. De főleg terem hiányában nem volt lehetséges megnyitni. A birói kar, bár munkával tulterhelt, szent kötelességének tartotta, hogy közreműködjen a tanfolyam megtartásában. Most főleg a társadalmon áll, hogy tiszteli meg ezt a nagy áldozatkészséget és ezt a kedvező alkalmat, hogy felszerelje magát azon ismeretekkel, amelyek a fiatalok megmentésére segítenek. Az eddigi jelentkezők mutatják, hogy főleg a neveléssel foglalkozók megértették a gondolatot. Jelentkezni még mindig lehet levélben, olvasható aláírással, az állás és lakás világos megjelölésével: Szilágyi Dózsa premontrei tanárnál, Uri utca 12.

* **A Legényegylet szüreti mulatsága.** A Kath. Legényegylet műsorral egybekötött szüreti estélyt rendez a Legényegyesület újraszervezésére és hadirokkantjainak felségélyezésére október 13-án saját helyiségében (Teleky u. 13. sz. alatt).

* **Ahol nincsenek zsidók.** Az elmúlt zsidóünnep egyikén történt Pápán, hogy néhány fiatal zsidó nő ült a cukrázdában, amikor több katonatiszt belépett. Az egyik hadnagy társaihoz fordul s így szól:

— Gyerünk vissza, igen sok itt a zsidó.

Erre a zsidó lányok egyike ezt az ötletes tanácsot adta a hadnagnak:

— Tessék a frontra menni, ott nincsenek zsidók.

Factum.

* Szabadegyetemi előadások. A nagyvárad kir. kath. jogakadémia Szabadoktatási Bizottsága ebben a tanévben éppen úgy, mint az elmúltban népszerű tudományos előadásokat rendez 1918. október hó 16-tól 1919. márczius hó 31-ig terjedő időszakban. Ezen szabadegyetemi előadások rövid idő alatt Nagyvárad intelligens közönségének ugyszólván nélkülözhetetlen kulturszükségletévé emelkedett Remélhetőleg az a változatos és gazdag program, melyet a Szabadoktatási Bizottság összeállított, az eddiginél szokottabb érdeklődést fog kelteni. Az előadások egyik csoportja a ma annyira aktuális keleti kérdés legfőbb problémáit fogja felölni. — Egyik-másik csoportja pedig a technikai tudományok érdekes kérdéseit foglalja magában. De szóhoz jut ezenkívül a ezenkívül a szellemi élet majdnem minden ága: szépirodalom, esztetika, filozofia, pszichis stb. előadásokra mindenki hivatalos. Beléptidij személyenkint 20 fillér. Ülőhelyek az összes előadásokra 20, illetve 10 koronáért bérelhetők a Katholikus Háznyagánál a délutáni órákban 4—6 óra között. Tanulók tanáraik vezetésével az előadásokat ingyen látogathatják.

* A pénzügyi tisztviselők felmentése. A pénzügyi tisztviselőknek a katonai, illetve népfelkelői szolgálat alól való felmentése nagyrészt a folyó évi november és december hónapok végén lejárván, a m. kir. pénzügyminiszter ur rendeletéből kifolyólag a nagyobb mérvű munkatorlás elkerülése céljából felhívjuk a pénzügyi érdekeltséget, hogy a felmentések meghosszabbítására irányuló kérelmeket oly időben nyújtsák be a kereskedelmi és iparkamarához, hogy azok legkésőbb f. évi október hó végéig a pénzügyminiszter urhoz felterjeszhetők legyenek. Nagyvárad, 1918 szept. 28. Dr. Moskovits József elnök. Dr. Sarkadi Lajos titkár.

* Vegyék fel a díjat az osztrák gyermekek eltartásáért. Tudomásomra jutott azon körülmény, hogy az osztrák gyermekek ellátásáért járó díjat a városi pénztárból még többet nem vették fel. Értseim ennél fogva mindazon egyéneket, akik osztrák gyermekek eltartására vállalkoztak, hogy ezen gyermekek eltartásáért járó díjat még f. évi szept. hó 30-ától kezdve 3 napig, azaz szept. 30, okt. 1. és 2-án mindenkor d. e. 8—12 ig felvehetik. Aki a fenti napokon a pénz felvétele elmulassza, annak az eltartásért járó díj ki nem utaltatik, hanem a gyermeknyaraltási akció magyar segélyalapja részére visszatartatik. Nagyvárad, 1918. évi szept. 28. Rimler Károly s. k. polgármester.

* Megjutalmazott vasuti tiszt. A nyár derekán az orosz fogságból hazatérő hadifoglyok egy gyűjtőkocsit feltörtek, hogy az abban levő szalámi küldeményt megdézsmálják. Sporer Lajos máv hivatalnok azonban buzgó és erélyes fellépésével ezt megakadályozta. A máv. aradi üzletvezetősége most Sporer Lajos hivatalnokot a dézsmálás megakadályozása céljából kifejtett és szolgálati kötelességét is túlhaladó buzgalmaért 200 korona jutalomban részesítette. A derék vasuti tiszt buzgó és odaadó működéséért már előzőleg is több ízben részesült hasonló jutalomban.

* Halálozások. Nemes mezőtelegdi Vörös Béla László e hó 27-ikén meghalt rövid szenvedés után életének 32 ik, házasságának 5-ik évében. Temetése ma délután 4 órakor lesz a Téglavető utca 35 sz. gyászháztól. — Fülöp Ionka, Fülöp József pénzügyi szemlélsz és neje, Papp Lujza 10 éves kis leánya e hó 27-ikén rövid, de kínos szenvedés után

meghalt. Temetése ma d. u. 4 órakor lesz Biharkeresztesen,

* A tűzerek árváinak. Turján Pál, a l. sz. püspökség főkeresztése 50 koronát küldött be hozzánk a tűzerek árváinak javára, mely összeget, mint tiszteletdíjat a tűzérnapokon, a Kath. Kör nagytermékek délszaki növényekkel való díszítéséért a rendezőség hozzá juttatott.

* A Biharmegyei és Nagyvárad Közalkalmazottak Beszerzési Csoportja felhívja azokat a tagokat, akik liszt és kenyér könyveiket be nem váltották, hogy azokat legkésőbb október 1-ig annál is inkább váltásák be, mert különben a kedvezményes ellátástól elesnek.

* Értesítés. Értseim a cipész iparosokat, hogy f. hó 29-én, azaz vasárnap d. u. 3 órakor az Iparkamara helyiségében közgyűlést tart a szakosztály, melyre a teljes számbani megjelenést kérem. Nagyvárad, 1918 szeptember 28. Czeglédy Jeremiás elnök.

* Az Ujvárosi Takarékpénztár r. t. mai hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét. Az intézet — mint a hirdetésben megemlíti — a bankügyleteken kívül, mint a régi, jónévű Adria biztosító társulat biharmegyei főügynöksége, az összes biztosítási ágazatok kultiválásával is foglalkozik. Most, a mikor az értékek oly horrorbilisan emelkedtek, mindenkinek érdeke, hogy megfelelően biztosítva legyen tűz és betöréses lopás ellen. Ezenkívül életbiztosításokat is köt az intézet elérés és halál esetére, továbbá járadék biztosításokat, a melyek rendszeres nyugdíjnak felelnek meg. Az Ujvárosi Takarékpénztár r. t. ingatlanforgalmi osztályának hirdetéseit már ismerik olvasóink. Az intézet közbenjárásával már számos ingatlan cserélt gazdát, a felek teljes megelégedésére.

A mai hirdetésben több szülő eladása is meg van hirdetve.

Színház.

A színház műsora:

Vasárnap délután: Kaméliás hölgy.
Este: Tul a nagy Krivánon.
Hétfő: Leányvásár.
Kedd: Prolog, Pillangó kisasszony és Parasztbecsület.
Szerda: Becsület.
Csütörtök: Prolog, Pillangó kisasszony és Parasztbecsület.
Péntek: Tul a nagy Krivánon.
Szombat délután: Vasgyáros.
Este: Bőregér.
Vasárnap délután: Stambul rózsája.
Este: Ocskay brigadéros.

Parasztbecsület.

Az első operaelőadás biztató jel arra, hogy ha az idén a társulat komolyan programjába veszi az operák rendezését, akkor a siker ezen a téren sem fog elmaradni. Kosmowsky Emmi Santussa szerepében mutatkozott be s első fellépésével garanciát adott arra, hogy a koloratur primadonna képességein az operaelőadások nem fognak mulni. Szép, tiszta, nagy terjedelmű, igen jól iskolázott hang, a mely ha drámai szerepekhez nem elég erőteljes is, de lírai jellegű szerepekben annál hatásosabban fog érvényesülni. Kosmowsky Emmi abszolút biztonsággal uralkodik hangján; további felteit érdeklődéssel várjuk.

Tamás Alfréd baritonja szintén operába való; énektudása is kitűnő, csak játékába kell még több szín, élet elevenység. Horváth Nusi Lola szerepében egészen jól megállotta

helyét. Békeli és Pogány Janka régi szerepeikben régi kitűnő sikerüket ujították meg. Teljes elismerés illeti Várady Aladárt, aki a zenekart és a nagyon háborus énekkart (a tenort egyetlen szegény árva kórlista énekelte!) nagyszerűen betanította és bravurosán dirigálta.

A Parasztbecsület előtt Dálnoki Nagy Lajos „A harag” című bájos egyfelvonásosában Bihari Akos, Hevessy Mariska, G. Polgár Mariska és Váradi Lajos finom, stílusos játékában gyönyörködhetünk.

A Leányvásár. Jakobi-Martos finom muzsikája operettjér, a Leányvásárt hétfőn ismétli meg az operett személyzet. Ezuttal is a nagy siker mellett bemutatkozott Tamás Alfréd játssza a főszerepet.

Igazságszolgáltatás.

Esküdtek október második felére.

A királyi törvényszék tanácsa Móré Pál dr. táblabíró elnöklésével tegnap sorsoolta ki az október hó második felében szolgálatot tevő esküdtek névsorát.

Rendes esküdtek lettek: Balogh Lajos háztulajdonos Nagyvárad, Fenesi János fogyelejáró Nagyvárad, Kabos Béla dr. ügyvéd Nagyvárad, Stern László dr. ügyvéd Nagyvárad, Gáll Gergely Nagyszalonta, Feltóthy Dénes Biharpüspöki, Barra Károly p. tiszt Nagyvárad, Kohn Benő malomtulajdonos B. Keresztes, Korbély József mérnök Nagyvárad, Klein Gyula ecetgyáros Berettyóújfalun, Szabó József Biharkeresztes, Pirovits József Nagyvárad, Gergely István irnok Nagyvárad, Mesko Simon szücs Nagyvárad, Személyi Kálmán dr. jogakad. tanár Nagyvárad, Jambor Imre Kovács Nagyszalonta, Nagy Károly lakatos Nagyvárad, Kovács Albert kereskedő Sarkad, Hann Lajos építész Nagyvárad, Guttman Zsigmond tanító Nagyvárad, Kajtor Sándor Nagyszalonta, Fenikel Sámuel bérkocsis Nagyvárad, Biró István kereskedő Sarkad, Schlesinger Márk Nagyvárad, Korcos József bankhivatalnok Nagyvárad, Korcsmáros Gábor kerékgyártómester Bihardiószeg, Becska István Berettyóújfalun, Ambró Todor szibáros Nagyvárad, Grósz János szobafestő Nagyvárad, Altmann Lipót gyárvezető Nagyvárad.

Helyettes esküdtek lettek: Gáthy Sándor maganzó Nagyvárad, Balogh Pál fogyelejáró Nagyvárad, Weiszberger Lipót fakereskedő Nagyvárad, Weiszberger Lipót dr. ügyvéd Nagyvárad, Balogh Elemér dr. főjegyző Nagyvárad, Buzássy József asztalos Nagyvárad, Dávid Bernát szobafestő Nagyvárad, Nutta Jakab mozaikkészítő Nagyvárad, Goldberger Miksa dr. ügyvéd Nagyvárad, Demján István molnár Nagyvárad.
Jegyző volt: Reke Kálmán dr.

ZENE-ÉS MŰVÉSZET

A Fischer zeneiskola új hegedűtanára Weisz József, a kiváló hegedűművész október hóban kezdi meg működését az iskolában. Beiratkozni a hegedűtanászakra lehet naponta Szalárdi-u. 21. sz. alatt.

Főszerkesztő: Dr. KRÖBER ALADÁR. Felelős szerkesztő: Dr. PAPP KÁROLY

Kiadótulajdonos: Szent László-nyomda r. t.

VIGADÓ mozgó-színház	MA A vasketrec. Előadások kezdete hétköznapokon 5 órától, szombat, vasárnap és ünnepnap délután 8 órától.
-----------------------------	---

URÁNIA mozgó-színház	MA Bűnös csókok. Előadások kezdete hétköznapokon 5 órától, szombat, vasárnap és ünnepnap délután 8 órától.
-----------------------------	--

Legujabb fűzőket legolcsóbban Kesztenbaum Juliskánál lehet beszerezni.
Rákóczi-ut, (Korona gyógyszerár mellett)
Telefonszám: 827.

Leibchenek félárban!

* Zeneoktatás. Láposy Erzsébet zene-tanárnő Bethlen-utca 20. sz. Hegedűből, zongorából, zeneelméletből órákat ad. Óvónői, tanítónői és zeneakadémiai vizsgára előkészít.

IZSÁK LIDIA

Elsőrendű fűzőszalon
NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.
Parkszálloda épületében
Interurbán telefon: 11-53 szám.

A Szigligeti-színház művésznőinek egyedüli fűző szállítója.

Tisztításokat és átalakításokat elvállalunk. Fűzők mérték után a legrövidebb idő alatt elkészítetnek.

Nagyváradon, a Kispiac közelében (villamos vasuti megállótól 5. ház) **egy 12 éves szép frontu ház** melyben 2 szép 4 szobás és 1 szép 3 szobás lakás (minden lakáshoz fürdőszoba) valamint egy házmesteri lakás is van, szép nagy kerttel **ELADÓ** és egy négy szobás lakás novemberre elfoglalható. Bővebb felvilágosítást ad **Sós, (Menház) Bertsey-utca 5. sz.**

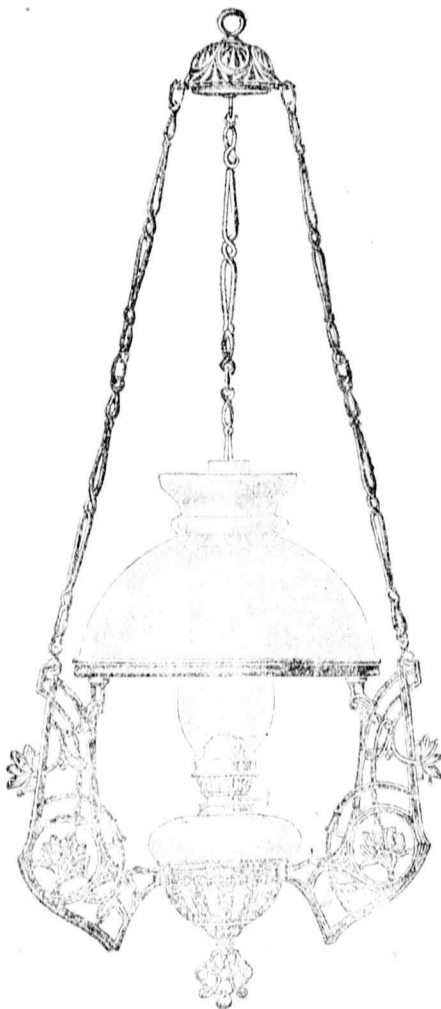
Fésűk tartós, finom anyagból.

Bontó-, sűrű-, still-fésűk, hajtók, hajcsattok, oldal- és kontyfésűk, kefék, bőrárak, pipere és toilette szükségletek legjobb beszerzési helye

Fésű- és diszműáruház
Saspassage 42.
Nebelthau A. utóda Szabó J.
Javítások eszközöltekn.

APOLLÓ mozgó-színház	MA Pierott és Pierette. Előadások kezdete hétköznapokon 5 órától, szombat, vasárnap és ünnepnap délután 3 órától.
-----------------------------	---

HETI ÁRJEGYZÉK:

Teáskészlet színes tálcaival	40.-
Kávékészlet	30.-
Fekete-kávé készlet színes tálcaival	30.-
Mosdókészlet finom majolika sz. felsz.	80.-
Fűző lábasok tűzálló	6.-
Fűző fűzők tűzálló	5, 6, 7, 8, 9, 10.-
Befőtteskészlet finom aranyozással felsz.	40.-
Fűző lámpa csigás felszerelve	60.-
Falitűző színes aranyozással	40.-
Ebédőkészlet sz. aranyozással 6 szem.	300.-
Ebédőkészlet színes finom minátval 12 részes teáskészlettel együtt	500.-

Diszműárak, majolika disztárgyak, valódi cobald diszműárak, terakotta figurák, chinaezüst és alpaca ezüst áruk **legnagyobb választékban.**

Képkerekezés, ablaküvegezés. Eladás nagyban és kicsinyben. Árak viszonteladónak is érvényesek.

KOMLÓS TESTVÉREK
üveg, porcellán, lámpa és diszmű-áru nagy gyári raktára Nagyvárad, Hlatky Endre (Zöldfa u.) utca 13.
Telefon 3-72. Telefon 3-72.

Ujvárosi Takarékpénztár

részvénytársaság
Nagyvárad,
SzentLászló-tér 5

Az Adria Biztosító Társulat bihar-megyei főügynöksége.
A m. kir. Osztálysorsjáték főelárusítója.

Elfogad takarékbetéteket könyvecskékre és folyószámlára előnyös kamatoztatás mellett. Leszámítol váltókat. Előnyös feltételek mellett jelzálogkölcsönöket közvetít. Előleg ad értékpapírokra.

Az Adria Biztosító Társulat részére elfogad kedvező feltételek mellett élet, tűz, betöréseslopás, baleset és szavatossági biztosításokat.

Mint a m. kir. Osztálysorsjáték fő elárusítója elad a most folyó huzások utáni III. sorsjátékra sorsjegyeket egész, fél, negyed és nyolcad darabokban. 110.000 sorsjegyből 55.000 feltétlen nyer.

Az intézet ingatlanforgalmi osztálya megbízás folytán elad kisebb és nagyobb ingatlanokat kedvező feltételek mellett.

Kitünő jövedelmezőségű két nagyobb bérpalota és négy kisebb bérház eladó.

Eladó a nagyvárad szőlőhegyen 8 beültetett hold szőlő, gyönyörű 2 és fél holdas gyümölcsös, továbbá Székelyhidon 10 és fél hold szőlő nemes gyümölcsös és a Fugyivásárhelyi hegyen 6 katasztrális hold szőlő jó karban levő épületekkel.

Budapesti megbízás folytán veszünk különféle ipari és kereskedelmi vállalatokat.

Mindezen ügyekben bővebb felvilágosítással készséggel szolgál az

Ujvárosi Takarékpénztár

részvénytársaság
Szent László-tér 5
Telefon: 9-94 sz.

◆ **APRÓ HIRDETÉSEK.** ◆

Minden szó ára 20 fillér, vastagabb betűvel 40 fillér. Legkisebb apróhirdetés ára 2 korona. Apróhirdetések díja előre fizetendő.

Egy üveges ajtó
eladó Pál-utca 1. szám.

Paradicsom
házhöz szállítva 30 kg-tól feljebb kgonként 60 fillérért. Cimek leadandók a Hegedűs hírlap-irodának.

Katolikus tanító-nőt keresek polgári osztályu gyermekeim oktatására, német és zene-tudással, évi díja 300 korona és ellátás. Ajánlatok Bencsik, Bihar-sályi küldendők.

Villanyszerelő
cime megtudható Kalandánál. Jutányosan és pontosan dolgozik.

Spanyolnátha
járványoknál betegszobákban *lenyó (borovicska) szobaillat* kitűnő dezinficiáló perme-tező szer kapható Farkas István Apolló drogériájában.

Likör
és rumkomposíciók, Chartreuse, Benediktiner, Allasch, Meggy stb. essentiák. Törköly, Szil-vórium, Seprő, Cognac-kivonatok használati utasítással a legfinomabb minőségben kaphatók: Farkas István „Apolló” drogériájában, Nagyvárad.

Poloskairtó
Noksin biztos, kipróbált, megbízható poloskák ir-tására. Kis üveg 4 K, középüveg 8 K, nagy üveg 14 K. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7-B.

Uridivat
Cziller Imre Nagyáru-házában. Férfi- és fiu-ka-lapok, nyakkendők, ingek, gallérok, kézelők, zsebkendők, harisnyák, sétatökök, bőrdárúk, pénztárcák, esőköppeny, esőernyők, acéláruk leg-olesőbban. Tisztviselő-kárkedvezmény. d

Bérbeadó
Kossuth Lajos-utca 2. sz. házban (Szent László téren) korcsma, vendéglő és bodegának kiválóan alkalmas üzlethelyiség hosszabb időre. Bővebb felvilágosítás a Polgári Takarékpénztár r.t. nagy-váradai cégnél nyerhető.

Okleveles
tanító magántanulókat elfogad. Cim a kiadóban.

Falusi
uri házhöz főzőnő ke-restetik, ki a háztartás minden ágában jártas és abban részt is vesz. Értekezhetni okt. 1-én d. e., Lukács György-utca 9. sz.

Eladó ház
nagy kerttel. Várad-velence, Sorompó-utca középső ujház.

Több évi
bankgyakorlattal bíró férfi- vagy nőtisztviselőt keres azonnali belépésre a Polgári Takarékpénztár

Fényképészeti
lemezek, papírok, vegy-szerek, előhívók stb. kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7-B.

Ne dobja ki pénzét
a ruháért, mert a ki-áradón bevált ruhafestékkel régi ruhadarabjait elcsó pénzért házilag festheti. Egy levél ára 70 fillér. Németh Pál Aranykereszt gyógyszer-tárában, a városháza mellett.

Paradicsomot
kgr-onként 70 fillérért házhöz szállítunk 50 kg. vagy nagyobb mennyi-ségben. Megrendeléseket csak posta útján Vám-ház-utcai irodánkba ké-rünk. Moskovits Adolf és Fiai r.t.

Tyukszemirtó
három nap alatt elmu-laszt tyukszemet, bőrkeményedést és szemöl-csöket. Ára 2 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7-B. sz.

Pemete
és nársfamézcukorka el-hárítja a köhögést és rekedtséget, hurutot, ki-váló hangtisztító, oldó hatású. Egy csomag ára 1 korona. Kapható Né-meth Pál Aranykereszt gyógyszer-tárában, a vá-rosháza mellett.

Butorozott
szobák kiadók Zöldfa-épület emeletén. Érte-kezhetni a szobakezelő-nőnél.

Ő csász. és Apost. kir. Felségének legfelső felhatalmazása folytán.

45. csász. kir. államsorsjáték
polgári jótékonycélokra.

Ezen sorsjáték 22.747 készpénzgyerményt tartalmaz, 700.000 kor. összértékben. **A főnyeremény 250.000 korona.** A huzás nyilvánosan Wienben, 1918. október 3-án fog megtartatni. Egy sorsjegy ára 5 K. Sorsjegyek Wienben a csász. kir. államsorsjátékok osztályánál, Ill., Vordere Zollamtsstrasse 5. sz. a., a m. kir. lottó- és jótékonykérdőkönyv-igazgatóságnál Bpest, IX., Vámpalota, továbbá a lottó- és jótékonykérdőkönyv-igazgatóságoknál, adó-, posta- és távíróhivataloknál, vasuti állomásokon és váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvevők részére ingyen adatnak ki. A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét. **A csász. kir. államsorsjátékok vezérigazgatóságától.** (Jótékonycélu sorsjátékok osztálya.)

A hatósági szeszfőzde
törköly-átvétele.

Nagyvárad város hegyközséghez tartozó szőlőtulajdonosokkal (termelőkkel) közöljük, hogy Nagyvárad város hatósági központi szeszfőzdeje a szőlőtörkölyt Kolozsvári-u. 74. sz., illetve a Velence-part 73. sz. a. levő szeszfőzde telepen (Klein Sámuelnek volt szeszfőzdeje) fogja átvenni és a telepre be-szállított szőlőtörköly mennyiségét ugyanott fogja hidmérlegesen lemászálni és mm-kinti összeget készpénzben kifizetni. A szőlő-termelők saját érdekükben gondoskodjanak a kifőzésre alkalmas szőlőtörkölynek a Kolcz-vári-u. 74. sz. a. szeszfőzdebe leendő be-szállításáról. A városi hatósági központi szesz-főzde a szőlőtörkölynek mm.-jáért 14 K-t fog kifizetni. Tájékoztatásul közöljük, hogy csakis legfeljebb kétszer préselt, nem vizezett és nem penészes szőlőtörkölyt vesz át a szesz-főzde, mert kifőzésre csak ezek alkalmasak, míg ellenben kétszernél többször préselt, esetleg vízzel való leöntése után ismételtlen préselt, avagy penészes szőlőtörkölynek az anyaga a kifőzésre alkalmatlan.

Ennélfogva figyelmeztetjük a termelőket, hogy saját érdekükben a kétszernél többször való préseléstől és vízzel való leöntéstől tartózkodjanak annál is inkább, mert aki az ilyen mirőségű törkölynek a beváltását megkísérelné, az ellen a törvény sz. gorával is kénytelen lenné eljárni.

Végül közlöm a termelőkkel, hogy a ki préselt törkölymennyiségnek a beszállításáról még a préselés napján gondoskodjanak, mert esetleg összefüledt, illetve penészt kapott szőlőtörköly átvételét szintén meg fogja ta-gadni a szeszfőzde. Azok a termelők, akik igákkal nem rendelkeznek, saját jól felfogott érdekükben gondoskodjanak igazról, mert a központi szeszfőzde ezidőszerint kellő men-nyiségű igákkal nem rendelkezik és így csakis a beváltó telepre beszállított törkölymennyi-ségnek átvételéről gondoskodik. Figyelmeztet-jük a termelőket, hogy a fogyasztási adó-hivatalnál vezetett bejelentési bárcakönyvek-ből meg tudjuk állapítani, kinek van borter-mése és törkölye s mindenképpen vizsgálat tárgyává fogjuk tenni, hogy a törkölyt a köz-ponti szeszfőzde nek át adta-e. Aki a tör-öl-t állapotok etetésére, vagy pálinka főzésen kívül bármily más célra felhasználja s így törvé-nyes rendelkezésétől elvonja, 2 hónapig ter-jedő elzárás és 2000 koronáig terjedhető pénz-büntetéssel büntethető.

Nagyvárad, 1918. szeptember 28

Nagyvárad város
hatósági központi szeszfőzdeje.

LEGF. BUZACSIRIZ,
folyékony „ARGOS” csiriz, faszeg, mindenféle CIPÉSZKELLÉKEK, BŐR-TALPVEDŐK stb. Legf. CSONTIENYV kapható Stern Miklós bőrhulladék üzletében Nagyvárad, Zöldfa-u. 9. sz. Vidékiek kérjenek árajánlatot

Eladó
szőlőoltványok

1 és 2 évesek
amerikai és hazai vesszők

Arjegyzéket küld és telepítéseket vállal:
Molnár Mihály
Abaujszántó.

Békeminőségű

finom kelméből készült
leány és nőikabátok
200 K-tól 600 K-ig kaphatók
Kossuth-u. 2. (emeleten)
WITRAELNÉL, d. u. 2-től 4-ig.

Felső Kereskedelmi és Polgári iskolából kimaradt tanulókat magánvizsgára elő-készít felelősséggel

a Középiskolai Előkészítő Donát-tanfolyam
Beöthy Ödön-utca 30. sz. Telefon 1000.

Új kereskedelmi tanfolyam

nőgyekek részére (gyors- és gép-írás, számtan, könyvvitel, helyes és szépírás) szeptember 15-től kezdve a DON. T-féle tanfolyamban Beöthy Ödön-utca 30. Telefon 1000. Telefon 1000.

Mocsáry Sándor

TELEFON: 1404.
Zöldfa-épület, utcai helyiség.

Villany- és vízvezeték-szerelő, bádógos, lakatos, műszerész és bronzműves.

Írógép, gramofon, kerékpár és National Cassa javító. Electrotechnikai cikkek, 1/2 Wattos Wolfram-szálas Tungstram-égők, villanyvasa-lók állandóan raktáron.